

SETMANARI ILUSTRAT, DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS

Dedicat ab preferència al deşarrollo de la vida teatral de Catalunya

PREU: 15 CENTIMS —♦— SURT LOS DISSAPTES

<p>PREUS DE SUSCRIPCIÓ</p> <p>En Barcelona Ptas. 2 trimestre Fora ciutat » 2 »</p> <p>Los suscriptors del interior reben las obras del : : : : : folletí encuadernadas : : : : :</p>	<p>DIRECTOR</p> <p>D. Joan Brú Sanclement</p> <p>REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ</p> <p>Carrer de las Cabras, 3, 2.^{on} (Bussó á la escala)</p>	<p>PREUS DE CADA NÚMERO</p> <p>Número corrent 15 cénts.</p> <p>Donant avis se passa á domicili sense : : : : : augment de preu : : : : :</p>
---	---	--

Comissió del Homenatge á Verdaguer

Aquesta Comissió, accedint ab disgust als desitjos manifestats á la mateixa per Mossen Jacinto Verdaguer, y agrahida á tots quants havian contribuít á la suscripció oberta, acorda disoldrers, invitant á tots els suscriptors á que se serveixin passar á recullir las cantidades entregadas, en el domicili del senyor Tresorer de la Comissió (Cabras, 13, 2.^{on}), de 2 á 4 de la tarde, hont entregant el document acreditatiu, se 'ls retornarán els donatius, fins al dia 20 d' Octubre vinent.

Las corporacions y periódichs que tingan oberta suscripció, poden fer de la mateixa l' us que tingan per convenient, de conformitat ab lo present acort de la Comissió.

Barcelona 3 de Septiembre de 1896.

LA JUNTA.

En vista del present acort, quina publicació nos ha suplicat la Comissió del Homenatge á Verdaguer, la Redacció de Lo TEATRO REGIONAL accedeix á tan justa demanda, y comunica que en lo número vinent farà públich lo determini que haurá prés referent als donatius que va rebre separatament pera 'l mateix objecte

LA REDACCIÓ

Teatro Catalá

UN DE TANTS

Monólech en prosa, original de D. Ramón Picó y Campamar. Estrenat la nit del 30 del prop passat mes de Agost en lo Circul de la Dreta del Ensanche.

Es aquest un treball digne de la reputada ploma que l' ha trassat y que tant elevat crédit se te guanyat en lo camp de las lletres catalanas.

Motivada l' acció del personatge en lo retorn de un soldat inutilisat en l' actual guerra de Cuba, está expressada ab elevat sentiment, que avalora las hermosas descripcions que de la campanya fa. Lo llenguatge que 's pur, está també á la mateixa altura.

No cal més sino anyadir que l' obra sigué rebuda ab l' aplauso que per sa bondat se 'n feya acreedora.

X.

Crónica

Llastimós es en vritat l' aspecte de nostre literatura; els mateixos que han contribuít á enlayrarla, com si 's penedissin de lo que han fet, la abandonan, no sé si per despit, ó per convenciment de que tot quant podían fer per ella ja ho han dut á cap.

Tot son remors de si l' Apeles se retira, si en Guimerá no estrenará res en catalá, si l' Oller plega 'l ram, si en Víctor Balaguer se jubila, tot aixó diluít en eixa atmósfera de modernisme que tot ho embolcalla, está posant á nostra literatura en un cas escepcional, y ¿per qué no dirho?

en el cas de que 'l jovent fassi un esforç y pren-
ga oficialment l' *alternativa*.

Persona íntimament lligada ab el pulcre poeta dibuixant, m' assegurava l' altra dia, que la seva resolució es irrevocable, que no es un disgust lleu y passatjer lo que ha motivat la seva retirada de las lletras, sino una serie continuada de *grossos* disgustos.

¿Quins poden esser aqueixos disgustos que divorcian á un poeta, de lo que més estima, la Poesia? ¿No habia adquirit un nom respectable? ¿No son sas delicadas obras plenas d' *esprit*, la delicia dels *gourmets* de la literatura catalana? ¿S parla de *guerras sordas*, de *rivalitats mesquinas*, pro el poeta deu estar per sobre de aqueixas *mesquinesas*? ¿Qué la poesia no li ha produhit profit? Y, ¿á qui produheix profit la poesia?

Jo voldria que l' enamorat cantor de la naturalesa, tornés enrera pel bé seu y pel de la literatura, ja que ell no es un dels que 's passa al bando del enemich, ó millor dit, del rival, que no poden haberhi enemichs en qüestions artísticas, no 's passa á *Castella*, sino que abandona la ploma pera dedicarse ab predilecció al *llapis*, y si la patria pert un poeta... en cambi conserva un dibuixant.

Me sembla que veig l' Apeles, condemnat per sa poca salut, á permaneixen dias y dias en el seu elegantíssim taller museu, sempre febrós, sempre inspirat, deixant alternativament la ploma pel llapis, el llapis per la ploma, buscant com un alquimista de la edat mitja, la mágica fórmula de fer pensar y sentir als homes, vivint en un mon ideal respirant l' ayre embaumat de poesia que rodeja tot lo de casa seva y passar de tant en tant llargas horas d' aburriment y fastídi, de verdader *spleen*; situació perillosa per un artista; el cervell va concentrantse, el tedi giravolta com una boyra, l' esperit s'arrauleix y tot lo que 's te á ma, 's fa bocins...

En una d' aqueixas ocasions, seria, quant el poeta, fatigat per un llarch treball intelectual, treuria la funesta conseqüencia de que 'l dibuix li produhia y els versos no, y com un enamorat de nou, que fa la ferma resolució de no pensar més ab la tirana del seu cor, diria ¡no escrich més! ho posaria en una carta y ho tiraria al correu; després, ¡els periódichs son tant indiscrets! y encare que 'l poeta 's penedeixi de sa resolució ¿qui torna enrera? ¿Com confessará l' enamorat que ha fet gala de renyir ab la promesa, que encare l' estima, que pensa ab ella, que la somia? perque no pot oblidar á sa enamorada el poeta que li canta tant sentidas y armoniosas cansons. Que be vé aquí alló del

Juro, juro, pater, nequam jans componere versos.

Escrigui, senyor Apeles, escrigui, que 'l pú-

blich ja li dispensará aquella funesta carta feta en un moment de mal humor.

Are, lo d' en Guimerá y lo del Oller es diferent. Alló es trascendental, y estém esperant la ocasió de que se fassi *cert* pera tractarho com se mereix.

Per are podém dir que no ho creyém; tant l' un com l' altre deuen tot el seu nom, tota la seva gloria á haber escrit en catalá, y si després de aixó mal contents del favor que sa patria 'ls ha dispensat, renegan de lo que han fet y s' en passen á la literatura castellana, ahont no poden passar de ser *uno de tantos*... sabrém reblarlos el clau.

D' en Guimerá nos ho mitj temém; tením present lo que va passar ab sa *Maria Rosa*, si no arribá á ser estrenada en castellá primer que en catalá ho devém als crits dels entusiastas admiradors del autor de *Mar y cel*.

Nosaltres no podrém perdonar may que dos autors de la seva talla, en el ple de sa carrera, ab armas y municions s' en passin al camp contrari. Encare ressona en nostras orelles, el discurs d' en Guimerá al Ateneo, el dels Jochs Florals, l' any que 'ls va presidir, y tením presents molts detalls de acendrat *regionalisme*, entre 'ls que pot contarshi, el de no haber admés el titol de académich de la de Bonas Lletras, pera no fer el discurs en castellá. Ab tot, estarem al aguayt.

A l' Oller, per lo que pogués succehir, li contaré una *historia*.

Era un jove que tenia una afició boja per la poesia, pero, com la majoria del nostres joves y per un defecte d' ensenyansa molt extés á Catalunya, no coneixia més que lo bó y millor de la literatura castellana, y afanyós de produhir, y dut del instint d' imitació natural en tot escriptor novell, escribia poesías y poesías en castellá... pero, ningú 'l coneixia.

Un dia la casualitat va durlo als Jochs Florals y allí desde un reonet de galería va presenciar ab l' esperit ubriacat tota aquella hermosa festa; las flors, la gentada, la música, la composició, li anavan trasbalsant l' esperit, l' ubriacaban per complet, fins al extrém de que al baixar embadalit encare l' ample escalinata de la Llotja, va jurar que al any següent, veuria la festa catalana de molt més *aprop*.

Desde llavors se va sentir un home nou, se empapá d' obras catalanas, va comensar á escriurer en la llengua nadiva, advertí que 'ls conceptes li sortian ab més claretat, que 'ls emitia millor... y, efectivament, al any següent, el seu nom era saludat ab un diluvi de picaments de mans, y pujava al estrado, pera compartir ab els trovadors de la Gaya Ciencia, els llors de la victoria.

Aqueix jove era 'n Narcís Oller.

A. LLIMONER

Maternals

Jo sempre deya á tothom
que dugas donas m' aymaban;
fou un àngel qui 'm digní:
sols ta mare t' idolatra.

Tu dius que m' estimas més
que una mare, no es vritat;
l' altre dia que patia
no 'm vares pas aliviar,
y ella, sols per mos sospirs
que patia sapigué,
y fentne molt llarch camí
á socorrem prest vingué.

En mon cor, ja ho pots dir per tot arreu,
hi estás en primer lloch després de Deu.

A un infelís sense mare
que 'm deya n' era molt rich,
li flu notar sa pobresa
y plorant m' ho va agrahí.

VALERI SERRA BOLDÚ.

Los autors dramátichs

Tots los que 's dedican á la literatura pública, siga en un siga en altre dels seus rams, corren de perill en perill per la naturalesa mateixa de la professió. Qui escriu pel públich ha de agradar al públich; y sí bé es cert que no deu, perque no es possible, donar en lo gust de tota la gent, te de fer al revés de las rifas, te d'accontentar als més. Si aixó no logra, ja pot plegá y donarse de baixa en la carrera.

Y satisfacer á la majoria del públich, no s' obté pas ab mica de facilitat.

Pero d' entre 'ls mateixos escriptors, los uns corren més perills, trovan más entrebanchs que els altres, y 'ls que emprenen la vía més dificultosa, son los autors dramátichs.

Los novelistas, periodistas, poetas lírichs ó épichs, etc., tenen la ventatja, que en Espanya desgraciadament no es poca, de que 'ls que 'ls han de jutjar al menys han de sapigué de llegi; l' autor dramátich no, l' autor dramátich es jutjat fins pels que ni saben la primera plana de las becerolas. Y aixó es tant més sensible en quant tots sabém que per regla general, la severitat en los judicis literaris está en rahó inversa de la inteligencia.

Un periodista, per exemple, escriu un article de costums y 'ls que l' llegeixen diuen si 'ls agrada ó no; pero pera poguerho dí, es precís que llegeixen l' article.

L' autor dramátich dona un' obra al públich; lo teatro s' omple y entre 'ls espectadors hi ha moltes donas y criaturas y altres que sense esser donas ni criaturas no saben confegir ni 'l *b a ba* y aquestos tenen tant dret com lo mateix *Sé- neca* que assistís al espectacle, pera dir si l' obra

els satisfá ó no y fins pera expressar ab demostracions ruidosas la seva satisfacció ó 'l seu desagrado. A qui paga, no se li pot negá la facultat de doná 'l seu parer en alló que ha pagat.

A més de tot aixó, fins pels que saben de lletra un' obra dramática está més exposada á un mal éxit que las d' altre mena, per moltes causas exteriors.

Pel prompte ja tenim una gran diferencia entre 'l lector y l' espectador, perque aquell llegeix ahont vol, ahont més li plau; y l' espectador te més limitada la voluntat, te d' anar á veurer la representació en tal ó qual teatro.

Lo qui llegeix una novela, la llegeix á casa seva, dret, assentat ó ajegut; posat á la fresca si es al estiu, ó prop de l' estufa, ó prenent lo sol darrera 'ls vidres del balcó si es al hivern; si vol menja, ó fuma, ó canta; si las botinas li fan mal, se posa las sabatillas; en fi llegeix ab la comoditat que vol.

Lo qui 's trova escoltant una comedia, te de estarse de moltes cosas; ha d' incomodarse pels que li tenen de passá pel devant pera anar á la seva butaca, s' ha d' amohiná si 'l del costat ó 'l del darrera parla, te de sufrí si l' ull de poll li fa mal, y en una paraula, ha de suportá varias molestias.

Aixó fá que la disposició del espectador per lo que mirá y escolta, no siga tant favorable pel

NOTA ARTÍSTICA

¡Náufrech!

autor de l'obra, com ho es la del llegidor pel novel·lista.

Altra desventaja del autor dramàtic respecte dels demés escriptors públics, es la que aquests sols tenen de bregà ab l'impresora ó quan més ab l'editor; pero aquell se las té d'heure ab l'empresa, ab lo director d'escena, ab los actors y, si á ma vé, fins ab los tramoistas, plagas totas que si no van caure demunt d'Egipte va esser perque allavors no 's coneixían. Los empresaris butzinejan si l'obra 'ls hi te de portá un xich de gasto, lo director d'escena disputa per si la disposició escénica aniria milló com ell li sembla que no com marca l'autor, los actors tenen que dí, si 'ls seus respectius papers son de poch lluhiment, los tramoistas fan mala cara si han de cambiar la decoració; y armonisá totas aquestas voluntats es per l'autor obra de romans.

¡Desgraciat autor dramàtic!

Un diumenge vaig llegir l'anunci del antic teatro Odeón. Feyan *Carlos II* y deyan los anuncis que aquest drama habia sigut prohibit per Real Ordre en temps de Narvaez y González Bravo, y que l'autor havia sigut excomunicat; y acabava exclamant: «¡Llor al autor y á la seva parentela!»

Aixó vol dir dugas cosas: l'una, que l'autor dramàtic está exposat á tota classe de contingencias políticas y religiosas, además de las particulars avans esmentadas; y l'altra, que si la obra no te cap d'aquestas contingencias, es dir, que si no te contratemps de cap mena, no pot figurar en los cartells de teatros com era l'Odeón.

Perque si l'autor no ha sigut excomunicat, ó el drama no ha sigut privat de Real Ordre ¿cóm s'ho farán per anunciarlo?

Lo qui 's cuidava dels anuncis en l'Odeón quan li portavan un'obra, avans d'obrir-la, debia preguntar:

—Escolti: per aquesta producció ¿qué va aná al pal l'autor?

—No, senyor.

—¡Malament! ¿Va aná á presiri, ó va esser des-terrat...?

—Tampoch.

—Tingui, tingui. No 'm serveix.

Y velshi aquí que fins part del negoci se 'n va per terra, si l'autor no ha sofert persecucions per la justicia.

Y després de totas las trifulgas que passa aquesta pobre víctima per las sevas obras, n'ha de passar també per las obras dels altres.

Ve un autor novell, recomenat per un amic á qui no se li pot dí que no, y porta un drama perque se li dongui 'l parer, y com en aquest camí de la literatura fins los més bons caballs hi ensopen-gan, es més difícil encertarlo que equivocarse.

L'autor consultat llegeix lo drama, perque aixís no pert tant temps com féntsel llegí pel que l'ha escrit, pensa en l'argument, en los efectes, en lo desenllás, en los caràcters, en lo llenguatge, en la versificació, lliga caps y 's forma un concepte.

—¿Qué m'hi diu?—li pregunta l'autor consultant.

—¿Qué vol que li diga?...—contesta l'altre, que efectivament no sab com dirho.

—Ab tota franquesa.

—Ja 's veu que vosté hi te disposició, pero se li nota falta de práctica.

—¿Li sembla si 's pot representá?

—Jo de vosté no m'hi esposaria pas.

Pero dona la casualitat que l'autor novell, trova empenyo perque en un teatro li representin lo drama. Li aplaudeixen un xich, y entre ell y 'ls seus parents y amichs y coneguts no sentirán altre cansó que aquesta:

—¡Sembla impossible lo que pot l'enveja! ¡Ves qui li feya dí á *fulano* que aquest drama no valia res! ¡Es clá; com que es milló que 'ls que ell escriu!...

Y cauhen demunt d'ell tots los dieteris que 'ls hi venen á la boca, com si l'autor dramàtic tingués més obligació de coneixer las obras dels altres que las sevas mateixas.

Si la cosa es al revés per l'obra consultada, lo resultat es idéntic pel que ha resolt la consulta.

Al preguntarli 'l seu parer, l'autor dramàtic ha dit que l'obra li semblava representable.

La representan y obté un éxit desastrós. Allavors las exclamacions son:

—¡Qué no ho veyá *aquell*, que aixó no podia aná!

—¡Quinas ganas de comprometre á un principiant!

—¡Aixó es una bretolada de las pitxors!

Y aixís van carregant al autor dramàtic, que no ha fet més que dí lo que li semblava, las culpas d'aquell *infanticidi*.

Jo crech que 'l milló consell que podria donar-se al escriptor que va á consultar lo seu primé drama, fora dirli:

—Ja veurá: dediquis á un altre rengló, perque si 'ls dramas que escrigui resultan dolents, per cada un tindrà un disgust; y si resultan bons, per cada gust tindrà cent disgustos. No hi ha més per triá.

CONRAT ROURE

Cantar

Elogis de tu y desprecis
he sentit dí á molta gent;
lo primer m'ha causat gelos,
lo segon anyorament.

B. P.

Joan Ribas Puigvert

A Sant Martí de Provencals y en la matinada del diumenge passat, exhalá son últim sospir aquest jove escriptor, constant col·laborador de LO TEATRO REGIONAL.

Ben lluny estavam de creure estés tant pròxima la seva última hora, quan hi havia poch teniam rebudas notícies que 'ns feyan concebir esperansa de millora en la malaltia de que alguns dias venia sufrint. Desgraciadament siguié tot lo contrari, y la mort arrebatá una existencia que apreciavam de cor, entre altres motius, per haver revelat en las planas de LO TEATRO REGIONAL, per primera vegada, sas bellas disposicions pera el cultiu de la literatura catalana.

Lo mateix diumenge á la tarde se verificá l'enterro, que siguié important manifestació del dol produhit, per lo molt que se l'estimava. Amistats més d'admirar, per son número important, ja que 'l pobre no n'adquirí cap, freqüentant llochs públics, donchs desde petit se vegé obligat á passar la vida assegut á una cadira per haver quedat impossibilitat de las camas.

L'acompanyament, com deixém dit, era molt numeros. De la caixa penjavan vuyt gassas sostingudas per representants de diferentas associacions de Sant Martí y una d'ellas per LO TEATRO REGIONAL. Varias coronas, entre las que n'hi havia una en mostra de lo molt que l'apreciá aquesta Redacció, foren colocadas al damunt de la caixa.

Desitjém un dia ocuparnos del malaguanyat Ribas en sa personalitat literaria, qu' encara que 'l temps no li concedí terme suficient pera escalar lloch molt amunt, te relevants punts que destacan per una assiduhitat y amor al cultiu extraordinari en la situació en qu' ell se trobava.

Reposi en pau lo fervent cultivador de nostra literatura y apassionat col·laborador de LO TEATRO REGIONAL.

Pensament

AL MALOGRAT AMICH Y POETA J. RIBAS PUIGVERT

En lo cel de la gloria
 un astre humil brillaba,
 y ab los raigs que llansaba
 sent l'astre mol petit,
 per sa claror divina
 admiració causaban
 á aquells que contemplavan
 son brill per l'infinit.

Mes ¡ay! quant esperaba
 ab impaciencia 'l poble
 de sa llum pura y noble
 un nou raig sorprendent,
 prenent forma d'un nuvol
 la Parca injusticiera,
 embolcallá, altanera,
 al astre resplendent.

QUIMET BORRELL.

A Joan Ribas Puigvert

¡Ay, del ay! ¿no es la campana?
 ¡quin condol!
 Lo seu plany no es cant d'hossana:
 ciencia gaya catalana,
 vesteix dol.

Un dels fills que més t'aymavan
 ja no es;
 quan sos talents lo portaban
 gloria amunt, fineix y acaban
 p' un may més.

Suspirant, á sa memoria
 tants com som,
 mentras éll gosa en la gloria,
 brodém d'or en nostra historia
 lo seu nom.

F. LOTNEMAR

ARTS RETROSPECTIVAS

Triptich célebre, existent en un museu particular de Catalunya

A la memoria de'n Joan Ribas Puigvert

¡Ja fores! ¡Terrible fat!
 Quan ab goig veyas, poeta,
 t' ambició ja satisfeta,
 ton somni realisat;
 després d' havert' colocat
 tan sols per ton propi esforç
 á un lloch casi dels millors
 d' entre la Literatura,
 te n' ha tret la Parca dura
 omplint de dol nostres cors.

¡Ja has acabat! ¡Has mort, sí!
 Ara que ab satisfacció
 véyam que ta inspiració
 era al fort de produhí,
 ha volgut lo teu destí,
 sens treva ni mirament,
 arrebatart' crudelment...
 Mes... ¡no has mort! Ton nom comensa;
 que á dintre la nostra pensa
 hi viurás eternament.

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

La vergonya

Es aquesta una de las cosas que més s' inculca á una criatura quan se la educa; mes no obstant, es aquesta una de las qualitats menos indicada pera que l' home, en los temps actuals, pugui gosar tranquilament de la vida que Natura li ha donat.

En efecte; res tant hermós com aquesta sàvia de bona moral, ab que 's sahona lo cervell del petit estudiant; sàvia que, á portarse á la práctica, faria del mon un cel de venturas y de la vida una cadena may trencada de felicitat sens límit.

La vergonya, tal com deu entendre's, no tal com l' entenen—per conveniència—molta gent de nostres días, es una de las qualitats que més deuria enaltir al qui la poseeix; mes, per una de tantas aberracions de la vida, no es pas aixís.

¿Qué es vergonya?

Vergonya es una valla moral que 'ns impideix faltar jamay ni de paraula, ni d' obra, á nostres consemblants; que 'ns lliga de peus y mans, fentnos sempre molt present las paraulas de Jesús:

—Lo que no vulguis per tú, no ho vulguis per ningú.

Vergonya, es una paraula vuida de sentit per los que prenen al mon per teatro de putxinelis y als homes per ninots; pero es una valla inexpugnable per los que, comprenent que tot lo d' aquesta vida es transitori y pot acabarsels demá mateix, posan especial empenyo—que quasi avuy ratlla en temeritat—en que quan se parli d' ells,

en vida ó en mort, se pugui dir: «No es ó no era un poca vergonya».

Lo qual vol dir, no es ó no era d' aquets qui-nas costums están prostituidas.

La vergonya es com lo vent: no 's veu, pero se senten los seus efectes.

Un huracá no 's veu, pero destrueix ab sa força una ciutat; un desvergonyit no 's distingeix aparentment d' un vergonyós, pero 'ls efectes del seu desvergonyiment destrueixen la felicitat y 'l benestar de nombrosas familias.

Una persona vergonyosa no surt may del limit de las sevas atribueions, lo qual fa que raríssimas vegadas pugui sortir y enlairarse de l' esfera social en que 's troba.

En cambi, una persona—diguemli persona, sisquera per ensenyarli que tenim vergonya—faltada d' aquesta qualitat, podrá estar senyalada ab lo dit per tots los que la coneixen pot ser més de lo qu' á aquella li convindria; pero aixó no es pas un obstacle perque ella, que no dona cap valor á aquesta qualitat moral y que fins se bur-la dels que la tenen, s' enfilí, s' enfilí com una carbassera...

«Sí bé, de vegadas, se troban ab algú que, sens ser músich, los hi fa sentir un concertant de bofetadas.»

—Vosté es un poca vergonya... se sol dir á un home que falta de paraula ó d' obra á un altre, ó bé que deixa de pagar un compte després d' habérseli portat moltes vegadas.

—Vosté 'm falta, diu l' altre, fent lo ressentit. Y á mon modo de veurer, te rahó lo segon.

En efecte, li falta á la vritat dihentli que te poca vergonya, puig que per poca, per molt poca que 'n tingui una persona qualsevol, ja sab desde que comensa á tenir us de rahó, que no ha vingut á aquest mon ab lo dret de burlarse de ningú.

¿Ho fa? Donchs no es que te poca vergonya; es que no la coneix.

Molts cassos práctichs podria citar, pero entench que pendria aquest article extraordinarias dimensions.

Basta á mon objecte circumscriure l' assumpto, dihent que la vergonya es una de las qualitats que més portan á l' engrandiment moral de qui la te... y á la seva ruina material.

ENRICH RIERA Y MATEU.

Cantar

La torrentada furiosa
 ho arrastra tot cap al mar;
 tu m' arrastras cor y ánima
 perque no 'm vols estimar!

FRANCESCH COMAS.

Servey de fora

VILANOVA Y GELTRÚ.—Diumenge doná las últimas representacions la companyia catalana en lo teatro Tívoli. Per la tarde posá en escena lo drama *Lo ferrer de tall* y la pessa *Los tres toms*. Per la nit lo drama *Lo primer amor* y la pessa *La sala de rebre*.

Los amants á nostre teatro han quedat molt complacuts del bon acert demostrat per la direcció, en la meytat última d' aquesta temporada, ab escullir las millors obras del repertori.—C.

OLOT.—En la funció donada lo dia 23 del passat, per la companyia Ferrer, se posá en escena la pessa *A mitj camí*.—T.

LA GARRIGA.—Dissapte passat se doná una representació de la bonica sarsuela *Verdalet pare y fill del comers de Barcelona*, obtenint son desempenyo una verdadera ovació.—R.

SITJES.—En lo Prado Suburense, durant la festa major, la companyia catalana posá en escena las obras *Sota terra*, *L' Angel de la Guarda*, *A sants y á minyons* y *Tants caps tants barrets*.—S.

GUISSONA.—Pera la festa major están anunciadas duas funcions de sarsuela, formant part de cada una d' ellas una representació de la celebrada *Lo somni de la Ignocencia*.—A.

GRACIA.—Dissapte passat en lo teatro Zorrilla s' hi doná una funció á benefici de D. Miquel Ral, posantse en escena l' important drama *La flor de la montanya*. Pera l' endemá estavan anunciadas las obras *La Bruixa*, *Sota terra* y *Com succeheix moltes vegadas*.—M.

TARRAGONA.—Per la tarde de ahir se representá en la societat «Lo Centre Catalá» lo drama *Cor de roca*, de Francisco Pradell, y la comedia de Anton Faura Casanovas *Qui no te pa moltes s' en pensa*. Lo desempenyo á cárrech dels aficionats sigué bó y graciosos en los xistes que conté lo sainete qu' han fet.

Per lo diumenge vinent están ensajant la *Cura de moro* y la repetició de *Qui no te pa moltes s' en pensa*.—J. N. Y.

SABADELL.—Euterpe. Durant l' última quinzena ha actuat la companyia Cotó que representá *Lo somni de la Ignocencia* ab molt aplauso.

Campos de Recreo. La companyia Borrás posá en escena l' última obra surtida de la reputada ploma de Feliu y Codina, havent obtingut bon desempenyo, principalment per part de l' actriu senyoreta Mercés Blanca, que ho feu discretíssimament.

Se doná com á cert que aviat lo distingit aficionat senyor Auró formarà part d' aquesta companyia. Felicitem coralmant á l' empresa per tal adquisició.

Lo diumenge últim se representá lo grandios drama *La Taberna*, obtenint los intérpretes justos aplausos, especialment lo senyor Borrás al final del penúltim acte.—J. F.

Cantar

Lo cor, jo me 'l considero
com un cavall desbocat.
Ja se 'n poden fer d' esforços
que may se 'l pot governar.

MANUEL PAGÉS.

Novas

Continúa en lo folletí del present número publicantse la notable obra *La copa del dolor*. Acabará en los dos números vinents y seguirán importants obras de las moltes que tenim en preparació.

Comensa en lo present número la nova secció que indicarem en lo prop passat. Será aquesta la Crónica dels assumptos més importants que vagin transcorreguent, escullint ab preferencia los que tinguin caràcter apropiat á la índole del periódich.

Algun periódich mal aconsellat ha volgut adelantarse á las últimas gestions de la Comissió del Home-natge á Verdaguèr, aventurant suposicions que si pretenen molestar á la dita Comissió sols conseguixen empitjorar la situació de mossèn Jacinto.

Vegis avuy en lo present número l' acort de la Junta que s' emprengué l' assumpto ab amor sens igual, obtenint l' éxit del públich, que per treballs que s' estavan realisant era segur l' arribar á la creació del Vitalici que 's desitjava, venint á interrompre la gestió lo mateix interessat en los moments precisament en que s' insisteix en dir que més ho necessita.

Poch més anyadiriam en aquest assumpto, més desgraciadament temém que l' actitud d' algú nos obligui á revelar algo de lo que havém après en aquests últims temps.

Ab bon peu ha comensat la temporada de ópera en lo teatro Novetats. L' anunci de la ópera *Aida*, desempenyat per important quadro de companyia, atragué lo públich de tal manera, que pocas vegadas tenim recort haver vist l' espayós teatro tant atapahit. Las esperansas no resultaren fallidas, la interpretació de tan hermosa partitura estigué á envejable altura, y els aplausos foren continuats als artistas Más, D'Arneiro, Perelló, Aragón, Bieletto, Oliveras y al mestre Petri, que demostrá experta batuta.

La presentació escénica molt ben cuidada, elogiantse especialment los figurins del distingit artista senyor Labarta.

Dimecres, ab la ópera *La Favorita*, debutá lo celebrat tenor Simonetti.

Pera avuy está anunciada la primera representació de *Lohengrin*.

Continúa en l' afortunat teatro Granvia atrayent numerós públich la companyia Giovannini. Ultimament se celebrá lo benefici del simpálich artista Grossi, obtenint l' entrada colossal qu' era de suposar.

Dimecres s' hi doná la primera representació de la opereta *Cicco é Cola*, que sigué molt del agrado de la concurrencia.

Próximament se posará en escena en lo Circo Espanyol la popular sarsuela *Matrimonis á Montserrat*. Tenim noticias que será posada en escena per la mateixa companyia y decorat que forman lo quadro cómich del Niu Guerrer.

Segons se 'ns ha dit será presentat á la empresa del teatro Romea, pera estrenarlo en la temporada vi-

nent, un drama titulat *L'hostal de la Coixa*, original d'un distingit reusenç.

Próximament inaugurarà la temporada anunciada en lo teatro Eldorado, la companyia Ermete Novelli.

A París, en la próxima temporada d'hivern, se diu que s'estrenarà una obra de màgica en la que 's verifcarán verdaders prodigis en lo género. Un d'ells consistirà en atravesar la escena milers d'aucells. Altre en convertir l'escenari, per medi d'aygua, en una extensió navegable per la que hi creuharán bon número de barcos fantástichs. Y en immens ram de flors en lo qual aquestas anirán transformantse en sers vivents d'extraordinaria fantasia.

S'anyadeix que 'n tota l'obra la electricitat hi jugarà important paper, en sas distintas aplicacions.

Tenim rebut l'exemplar imprés de la comedia en un acte titulada *Un devot del pare Kneipp*, original de Albert del Ros, estrenada ab brillant éxit en lo «Centre Instructiu» de Las Corts.

Agrahim l'envió.

Hem sentit á dir que hi ha desitj per part d'alguns autors dramátichs, d'intercedir pera que durant la vinen temporada del teatro Romea, s'elevi la tarifa del pago de propietat de las obras catalanas, al mateix preu que las castellanas que, com ja es sapigut, es lo d'aquestas bona cosa més elevada.

Ahir, día 4 de Septiembre, cumpliren vuit anys de la mort del genial actor castellá Rafael Calvo.

Pera dimars vinent al dematí está anunciat en lo Teatro del Tivoli lo concert extraordinari á benefici del mestre director de la Societat coral Euterpe, Goula (fill).

Lo escullit del programa y las moltas simpatías del beneficiat, auguran una bona entrada.

Ha mort en aquesta ciutat, donya Balbina Pí, la distingida actriu que sigué anys enrera brillant estrella de la escena catalana.

Sigué durant molt temps, la dama jove predilecta pera 'l públich catalá, creant de ma mestra personatjes en gran número d'obras dels primers autors catalans.

Dotada de gran inteligencia agermanada d'una modestia extraordinaria, conseguí captarse sempre la simpatía de quants ab ella tractaren.

Reposi en pau la notable dama.

CÍRCUL DRETA DEL ENSANCHE.—Lluhidíssima funció va celebrarse diumenge passat á la nit en aquest bonich local, á benefici de D. Joan Roig.

Se posá en escena la bonica sarsuela dels senyors Colomer y Fando: *Verdalet pare y fill del comers de Barcelona*, ab un desempenyo acabadísim, fent resaltar los infinits xistes de l'obra la discreció desplegada per la senyoreta Guart y els senyors Colomer, Vergés, Roig y Manen.

Tingué lloch després l'estreno que ressenyém en la secció corresponent, y acabá tant escullida funció ab *Lo somni de la Ignocencia*.

LOS CANTADORS.—Aquesta societat celebrá durant lo present mes funcions extraordinarias ab motiu del seu

primer aniversari de fundació. Demá diumenge, després d'un banquet en lo restaurant del Unívers, donará un ball ab orquesta en lo seu local. Dimars vinent se posará en escena la celebrada gatada dels senyors Soler y Roure *Lo Cantador*.

L'INSTITUT.—La societat d'aquest nom te anunciada per aquesta nit un funció extraordinaria á benefici del discret aficionat D. Lluís Vilanova. Se posarán las obras en un acte *A ca la modista, Cura de moro, Si senyors y Una poma per la sed*.

La societat coral «La Barretina Catalana» cantarà una composició, y acabarà la festa ab un ball de societat.

Cul de sach

Entre comparsas:

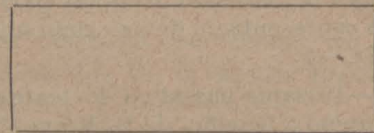
—Noy, per fer d'africá m'han deixat una pell de fígure, que deixa tot lo color negra.

—Sería un vello y 's devia tenyí el pel.

X.

Enigmas

Geroglífich comprimit

CAM

I. CARDÚS DE B.

Las solucions en lo número próxim

Soluciones als enigmas insertats en lo número 238

GEROGLIFICHS COMPRIMITS: Cap de vila.—Riera Alta

Correspondencia

Mariano Robert: Hi ha disposició.—Llorens Capsera: no es propi per aquest setmanari.—Joan Carreras: está mal versificat.—Guillém d'Anglessola: no va mal.—M. Girona: la tarjeta va bé, pero prefeririam altre combinació.—E. Munmany: veurém en altre cosa.—Quivobi Marupa: anirá.—Julia Vals: busqui solucions catalanas.—D. G. A.: las ganas hi son, veurém de solventar algunas dificultats.—A. G. D.: es incorrecte, y si torna enviá no 'ns fassi pagar els sellos de las cartas.—Joseph Subirana: anirá 'l més curt.—Francisco Coronel: gracias per la bona voluntat, creyém que ab constancia conseguirá 'l que diu, ara no encara.—Surisenti: veurém en altre.—Sisquet del Full: la primera.—J. C. M.: va bé.—Daniel Ferrer: aprofitará algo.—Joaquim Bernis: resultan costosos de compondrer.—La Civileta: ¿vol dir, que 's cert lo que diu?—Mayet: gracias.—Pau Plá: se tindrà present.—Enrich Riera: acceptat.—Llorens Voltregá: no hi ha espay pera tant.—Carlos Carrera: estudiarem lo que proposa.

Lo que no 's cita, no serveix.

AVIS.—S'enquadernan las comedias publicadas al folletí. Condicions, las de costum.

Tipografia «La Académica», Ronda de la Universitat, 6; Teléfono 861